

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540274 Åstorp

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitat-direktivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Lena Smith

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540274 Åstorp

Kommun: Falköping

Områdets totala areal: 2,4 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-10

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2001-06-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6210 - Kalkgräsmarker

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området Åstorp är de prioriterade naturvärdena den artrika kalkgräsmarken med torrängsarter.

Motivering: Kalkgräsmarker är viktiga orkidélokaler och förekommer endast på kalkrika jordar företrädesvis i södra delen av landet, bland annat i Västergötland. I Åstorp har många kalkgynnade ängs- och betesmarksarter noterats och det är viktigt att bevara och utveckla den örtrika torrängen med möjlighet för torrängsarter att expandera.

Prioriterade åtgärder: Området behöver för att långsiktigt säkra skötseln någon typ av naturvårdsavtal eller skötselavtal. Fortsatt beteshävd är nödvändig för att bevara den hävdgynnade floran.

Beskrivning av området

Området ligger ca 1 km öster om Valtorp norr om Falköping. Landskapet utgörs av ett kuperat mellanbygdslandskap. Området utgörs av slänterna på en högre kulle i öster samt en rygg i väster. Mellan kullen och ryggen går en väg med dess vägområde. Kullen har kostigsterasser. I södra delen av kullen finns en stensträngsliknande låg stenmur. Området är ljusöppet. Dock finns på kullens norra del ett smalt och närapå kronslutet område med alm, lönn, ask, oxel, mycket ofta grov asp samt en del nyponbuskar. I söder och i väster växer några oxlar och rönn samt enstaka enbuskar. Förutom kvävepåverkade delar finns torrängar av örtrik torrängstyp med arter som darrgräs, backtimjan, tjärblomster, bockrot, rödkämpe, jordtistel, brudbröd, backsmultron, liten blåklocka, ängshavre, vädtklint, vildmorot, gullviva, slätterblomma och hundäxing. I området har även tidigare noterats den rödlistade arten grådådra (*Alyssum alyssoides*) (rödlistekategori VU). Kullen och ryggen är välhävdade av nötkreatur.

Kullen ingår i en större betesmark och är omgiven av mer näringspåverkade, lägre markområden. Betesmarken har åtagandeplan för särskilda värden och sköts med miljöstöd från landsbygdsprogrammet. Den mindre del av Natura 2000-området som ligger väster om vägen samt den trädklädda norra sidan av kullen ingår inte i åtagandeplanen.

Vad kan påverka negativt

- Utebliven röjning av igenväxningsvegetation och minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Alltför kraftig röjning av buskar och träd så att organismer som är beroende av dessa strukturer missgynnas.
- Överbete. Alltför intensivt betestryck påverkar naturtypen negativt.
- Skötsel som avlägsnar småbiotoper, kantzoner och mosaikmiljöer och skapar skarpa gränser mellan olika markslag.
- Spridning av gödsel i naturtypen påverkar floran negativt.
- Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan och bör därför bara användas vid behov.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis trädplantering, dikning och täktverksamhet.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar påverkar floran negativt.
- Isolering och fragmentering av naturtypen.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken). Om en verksamhet/åtgärd påverkar ett Natura 2000-område så kan denna vara tillståndspliktig även om den utförs utanför Natura 2000-området.

- Ungefär halva området, den nordöstra delen, ligger inom strandskyddszon för ån Slafsån, i övrigt finns inget förordnande om skydd utöver Natura 2000-bestämmelserna .

- Området har miljöstöd enligt landsbygdsprogrammet 2016-2020 för särskild skötsel. Den trädklädda norra sidan av kullen samt höjdryggen väster om vägen ingår inte i miljöstödet. Dessa båda områden hävdas dock genom bete (2016). Viktigt är att skötseln löpande följs upp.
- Välbevarad grundvattenstatus är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.
- Skötsel: Lämplig skötsel är bete med nötkreatur. Svagt bete bör kompletteras med slåtter/betesputsning.

Bevarandetillstånd

Se naturtypsbeskrivningen.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6210 - Kalkgräsmarker

Areal: 1,36 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Kalkgräsmarken (6210) ligger likt en krans runt Lillagårdsberget, som är en kulle i den annars relativt flacka omgivningen. I norr övergår naturtypen i en gles trädridå med höga träd. Hela området betas, även de trädklädda delarna. Naturtypen ingick i gräsmarksuppföljningen under 2009 och följande typiska arter noterades då: rödkämpar, kärringtand, ängshavre, backsmultron, lundtrav, vildlin, småfingerört, rosettjungfrulin, klasefibbla, harmynta och sandmaskrosor. Andra hävdgynnade arter som påträffats är vårfingerört och gråfibbla.

Generell beskrivning av naturtypen: Torra till friska, hävdpräglade kalkrika gräsmarker nedanför trädgränsen ofta med ett mycket stort inslag av örter. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0 - 30%. Hävdgynnade arter ska finnas. Ibland kan dessa marker vara viktiga orkidèlokaler (6211). Typiska arter för naturtypen 6210 är: spåtistel, låsbräken, trollsmultron, kärringtand, ängshavre, jungfrulin, mindre blåvinge, skogsvisslare, silversmygare m.fl.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, uppluckrad grässvål samt konkurrens från ohävsarter och främmande arter. Naturtypen är även känslig för förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och för minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen kalkgräsmarker ska vara minst 1,36 hektar.

Regelbunden hävd genom bete ska påverka området. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. gammalt fjolårsgräs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi och näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur, ska förekomma. Krontäckningen av träd och buskar ska vara liten. Igenväxningsvegetation, vedartad eller örtartad, ska inte förekomma mer än i begränsad utsträckning. För naturtypen främmande arter ska inte förekomma. Värdefulla, enstaka busksnår och träd såsom bärande och blommande träd och buskar, hagmarksträd, hålträd eller grova träd ska förekomma. Främmande/invasiva arter ska inte förekomma. Typiska kärlväxter som till exempel kärringtand, jungfrulin och ängshavre ska ha allmän - riklig förekomst. Typiska och karaktäristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska föryngra sig.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

Dokumentation

Artportalen. ArtDatabanken SLU. www.artportalen.se. Uttag 2016-05

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1994: Ängs- och hagmarker i Falköpings kommun. 1994:19.

Länsstyrelsen Västra Götalands län, Gräsmarksuppföljningen, 2006

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledning. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Natura-2000/.

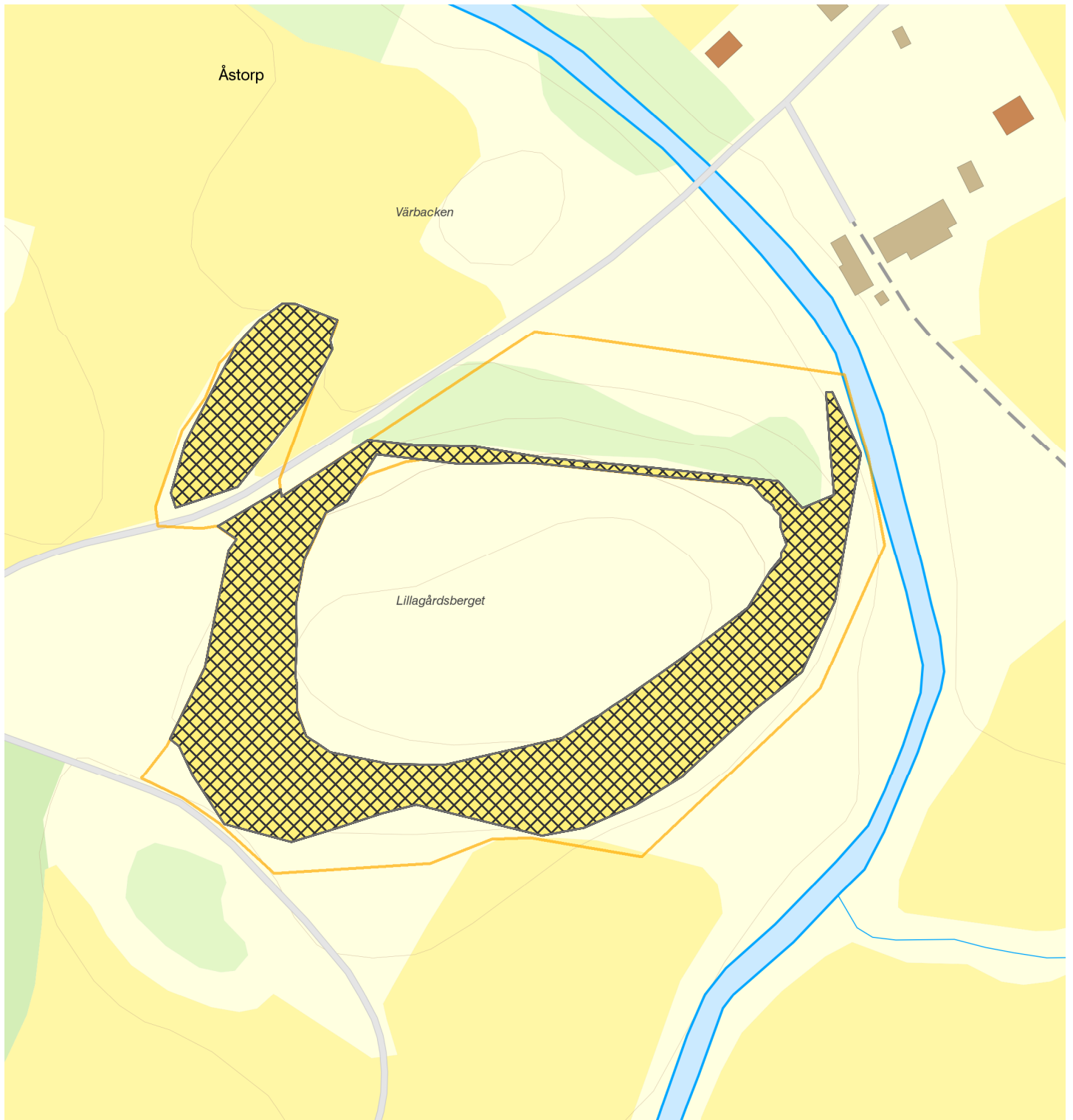
Bilagor

Kartor:

1. Natura 2000-områdets avgränsning, beslutskarta
2. Naturtypskarta

0 125 250 500 Meters

Natura 2000-naturtypskarta, Åstorp SE0540274, Falköpings kommun

 6210 - Kalkgräsmarker
  Natura 2000 Habitatdirektivet

0 50 100 Meter

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
 © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skala (i A4): 1:2 000

